

Hana Váňová: Chci, aby s námi stát jednal jako s rovnocenným partnerem, ne jako s administrativní kulisou

Tváře předsednictva SMS ČR

Ve druhém díle našeho seriálu vám představujeme Hanu Váňovou, starostku Nišovic a místopředsdkyni Sdružení místních samospráv ČR. Hana Váňová působí také jako předsdkyně SMS ČR pro Jihočeský kraj a je předsdkyní pracovní skupiny pro financování samospráv. V rozhovoru se podělila o své zkušenosti ze starostování, priority v rámci SMS ČR a konkrétní projekty, kterými se Nišovice aktuálně zabývají.

Jak dlouho už znáte Sdružení místních samospráv ČR a jak dlouho jste v něm aktivní?

Naše obec vstoupila do sdružení v prosinci 2007, starosta byl neuvolněný a já jsem byla v tu dobu OSVČ, takže jsem si mohla s časem lépe hospodařit. A tak jsem začala být za naši obec aktivní v SMS.

Současné nastavení RUD nemotivuje obce k rozvoji, nezohledňuje, že polovina obcí má méně než 500 obyvatel. Ekonomický rozvoj se obcím nevyplácí, jsou zatíženy hlukem, dopravou i finančně při budování infrastruktury – výnosy jsou ale pak rozdělovány centrálně.

Od listopadu jste místopředsdkyní SMS ČR. Co pro vás tato nová role znamená? A co vás v nejbližší době v této roli čeká?

Je to samozřejmě pro mě velký závazek a zodpovědnost. Není to pro mě nové po osobní stránce, protože za ta léta v SMS se s většinou členů předsednictva znám. Nové to pro mě bude po stránce pracovní. Po předsedovi přebírám vedení pracovní skupiny pro financování samospráv. Nosným tématem samozřejmě

bude RUD. Současné nastavení RUD nemotivuje obce k rozvoji, nezohledňuje, že polovina obcí má méně než 500 obyvatel. Ekonomický rozvoj se obcím nevyplácí, jsou zatíženy hlukem, dopravou i finančně při budování infrastruktury – výnosy jsou ale pak rozdělovány centrálně. A samozřejmě musíme řešit i další finanční zátěže, které stát přehazuje na obce, takže práce bude určitě dost a budu se snažit nesnížit latku, kterou Petr nastavil.

Člověk je většinou tak nějak zacyklený místem, kde žije, ale díky tomu, že se v pracovních skupinách setkávají lidé z odlišných regionů, získáváme ucelenější pohled na fungování naší republiky. Co se u nás jeví jako okrajový problém, je jinde problém zásadní.

Působíte také v pracovních skupinách pro strategický rozvoj a inovace a pro veřejnou správu a služby – co je podle vás hlavní prioritou těchto skupin v letošním roce? Na co se zaměříte?

Vzhledem k blížícímu se novému programovému období v EU bude rok 2026 rokem příprav. SMS ČR jakožto zastřešující organizace

V rozhovoru se dozvíte:

- Proč bude jejím nosným tématem ve vedení pracovní skupiny pro financování zrovna RUD?
- Jak se SMS ČR musí připravit na nadcházející programové období EU?
- Co je specifické pro obce v Jihočeském kraji?
- A čím aktuálně žijí Nišovice, kde už 12 let starostuje?

musí upozorňovat na nutnost zachovat podporu pro základní infrastrukturu, obnovu obecního majetku, dostupné bydlení a rozvoj venkova. Samozřejmě i nadále pojedeme témata jako smart village, nový stavební zákon – opět postižené regiony. Člověk je většinou tak nějak zacyklený místem, kde žije, ale díky tomu, že se v pracovních skupinách setkávají lidé z odlišných regionů, získáváme ucelenější pohled na fungování naší republiky. Co se u nás jeví jako okrajový problém, je jinde problém zásadní. A to mě na tom baví, ta výměna zkušeností a jiný vhled do problémů, který leckdy pomáhá k řešení.

Máte nějakou konkrétní vizi nebo cíl, kterého byste chtěla dosáhnout během svého funkčního období ve vedení SMS ČR?

Mou vizí je, aby s námi stát jednal jako s rovnocenným partnerem, ne jako s administrativní kulisou. A my jsme rovnocenný partner, zastupujeme přes 2 600 obcí. Aby stát nezapomínal, že právě obce, a to i ty malé, drží republiku v chodu – od dobrovolných hasičů, přes školy, po každodenní služby, které nikdo jiný obyvatelům neposkytne. Obce nejsou problémem, ale řešením – jsou nejbližší občanům a nejlépe znají potřeby svého území. Nejvíce je to vidět v dobách krizí – povodně, covid, tornádo. Starostové jsou v první linii, jsou nejdůvěryhodnějšími politiky v zemi, oni vše zvládnou. A my to zvládneme, my to vždy nějak zvládneme.

Jihočeský kraj má vysoký počet menších obcí a výrazně venkovský charakter. Většina obcí v Jihočeském kraji má nízký počet obyvatel, ale rozsáhlý katastr. To znamená vyšší nároky na údržbu místních komunikací, vodohospodářské infrastruktury i krajiny.

Jste také předsedkyní SMS ČR pro Jihočeský kraj – co je specifické pro vaše obce, co vás v Jihočeském kraji aktuálně pálí?

Jihočeský kraj má vysoký počet menších obcí a výrazně venkovský charakter. Většina obcí v Jihočeském kraji má nízký počet obyvatel, ale rozsáhlý katastr. To znamená vyšší nároky na údržbu místních komunikací, vodohospodářské infrastruktury i krajiny. Současně zde obce často zajišťují základní služby nejen pro své obyvatele, ale i pro rekreační oblasti, protože Jihočeský kraj je silně sezónní. Máme tu Šumavu, Lipno, Třeboňsko. Turismus, chalupaření a rekreační využití území výrazně zvyšují nároky na infrastrukturu, odpadové hospodářství či veřejnou bezpečnost, aniž by se tyto skutečnosti plně promítaly do příjmů obcí. Obce tak často nesou náklady, které přesahují jejich běžné rozpočtové možnosti.

Na webu obce jste nedávno informovala o výstavbě dětské skupiny pro rodiny s dětmi v Nišovicích. Můžete přiblížit, v jaké fázi je projekt právě teď a co konkrétně obci a rodinám přinese?

Zaujala nás prezentace MPSV o budování dětských skupin, vypadalo to skvěle a my měli hodně předškolních dětí a školky v našem okolí byly plné. Koupili jsme pozemek v centru obce, zadali projektovou dokumentaci, zahájili stavební řízení, to trvalo přes rok a půl. Žádost o dotaci jsme podávali v roce 2024 třikrát do tří různých výzev. V listopadu 2025 jsme obdrželi rozhodnutí o dotaci a do konce dubna máme mít hotovo. Ač na seminářích bylo deklarováno průběžné proplácení stavby, máme úvěr na 20 milionů. Stálo mě to hodně bezesných nocí a dorazila mě statistika porodnosti, která je nejnižší od roku 1785. Máme však v obci připraveno či se připravuje kolem 20 stavebních parcel, tak doufám, že to dopadne dobře.

Nišovice se také zapojily do Programu obnovy venkova Jihočeského kraje 2025 pro rozvoj veřejných prostranství. Která místa nebo projekty jsou v obci v rámci tohoto programu prioritou a jaký dopad očekáváte pro místní obyvatele?

Program obnovy venkova je naše dotační stálice. V průběhu let jsme vybudovali komplet nové veřejné osvětlení, opravili kulturní dům,

dobudovali obecní úřad, realizovali jsme sběrná místa na odpady, upravili sportovní areál. Na letošní rok už máme podanou žádost na zateplení obecního úřadu. Sice se u nás na kraji snížila suma dotačních peněz na POV, ale větší projekty podporuje kraj z Krajského investičního fondu, takže obce mají možnost si na peníze z kraje sáhnout.

Co pro vás znamená být starostkou Nišovic?

Já jsem se v obci narodila. Sice jsem asi na šest let utekla do Prahy, ale pak jsem se zase pokorně vrátila ke kořenům. Práce starosty na malé obci je, jako kdybyste měli víc zaměstnání najednou. Můžete být zahradníkem, divadelníkem, dotačním manažerem, stavebním technikem, mediátorem, psychologem, rozpočtářem, vodohospodářem. Já jsem ve funkci 12 let a za tu dobu se nám podařilo opravit všechny obecní budovy, postavit nové dětské i víceúčelové hřiště, nyní jedeme fotovoltaiku, dokončujeme novou hasičárnu. Máme bohatý spolkový i kulturní život. Lidé se zatím stěhují z měst k nám, mají tu dostupné služby, krásnou přírodu a hlavně klid. A to je to, co mě stále žene dopředu. Nišovice jsou můj domov, prostě srdcovka.

Díky za milý rozhovor a jeho krásný závěr!

Marie Macháčová

